„GAZETA“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. N-rii de Duminecă 2 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate: Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr. N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

REDACŢIUNEA, Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele BIROURĬ de ANUNŢURĬ:
In Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Rrzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ

Nr. 44. Braşov, Lunĭ-Marţĭ 25 Februarie (10 Martie). 1903.

Ce vreau „independiştii?“

In cele din urmă a eşit iepurele din tufă. Insuşi conducĕtorul fracţiunei koşuthiste, fiiul „dictatorului“ de odinióră, vine şi dă la lumină planul, ce-l urmăresc aşa numiţii independentiştĭ cu obstrucţiunea lor în contra proiectelor militare şi cu demonstraţiile ce le înscenéză.

Intrebat fiind înainte cu trei ḑile de cătră corespondentul din Budapesta al ḑiarului „Neue freie Presse“, că la ce ţintesce partida independistă şi pe ce basă de drept public stă ea în lupta actuală, Francisc Kossuth a rĕspuns, că acéstă partidă îşi baséză pretensiunile ei actuale faţă cu armata pe legea dualistă (§-ul 12 al art. de lege din 1867), după care dieta ungară are dreptul de a stabili condiţiunile de carĭ face dependentă încuviinţarea recruţilor.

Étă că cei mai înverşunaţĭ contrarĭ ai legei dualiste, cei ce până acuma au luptat pentru delăturarea acesteia şi deplina independenţă a ţĕrii, s'au făcut de-odată apĕrătorii drepturilor, ce pretind, că le-ar stabili acel § 12 al ei cu privire la armată.

Este în drept Ludovic Mocsary când se miră, că partida independistă, a căreia preşedinte a fost şi el odinióră şi care până acuma întot-déuna a afirmat, că acea lege a nimicit armata ungară de sine stătătóre, vine astăḑĭ şi vrea sĕ construéscă armata ungară tocmai pe basa articolului de lege XII din 1867, din punct de vedere al legalităţii.

Mocsary, e adecă de părere, — şi în privinţa acésta conglăsuesce cu vederile conţilor Andrassy şi Tisza, carĭ au sărit în ajutorul guvernului Szell şi a proiectelor sale militare, — că organisaţia actuală a armatei comune şi conducerea ei unitară germană, ce a rĕmas reservată monarchului, corĕspund literei legei dualiste dela 1867 şi armoniéză cu spiritul ei.

Ce vor aşa-dér independiştii lui Kossuth? De ce nu cutéză ei a pretinde de-a-dreptul separarea armatei într'una ungară şi altă austriacă?

O spune Francisc Kossuth în convorbirea amintită mai sus.

„Dóră nu veţĭ crede“ — îl întrebă interlocutorul vienes — „că ar fi posibil aḑi a înfiinţa o armată ungară independentă?“

„Partida nóstră crede“, rĕspunse Kossuth, că „îndată ce regele va respecta legile ţĕrii şi va dovedi, că se alipesce de poporul sĕu, va fi posibil ba chiar necesar, ca şi în organisaţia actuală a armatei sĕ ajungă a-se validita direcţiunea naţională maghiară şi ca sĕ se facă *concesiunĭ, carĭ sĕ pótă corespunde mai bine şi dualismului*, şi prin carĭ forţa armatei nu numai că nu ar fi slăbită, ci ar fi mult ridicată“.

Cum se póte vedé din aceste cuvinte, cei cu idealele marĭ naţionale maghiare au devenit în timpul din urmă ómenĭ speculativĭ şi precauţĭ sĕu, cum se obicĭnuesce a se mai ḑice aḑi în limba vulgară, fórte practicĭ;

Aprópe sĕ nu mai cunoscĭ de loc pe „tigrii“ de odinióră, aşa de mult s'au dedat cu ideia, că dualismul le dă teren de ajuns spre a-şĭ desvolta *ad libitum* nesăbuitul lor şovinism şi esclusivism!

Faptul, că „înfricoşaţii“ campionĭ de odinióră pentru „idealele“ naţionale maghiare din stânga estremă îşĭ iau acum ca basă de operaţiune chiar constituţia dualistă a monarchiei, mai dovedesce, că se simt slabĭ, că le lipsesce curagiul — cum cu drept le impută Mocsary — şi că decĭ alérgă după concesiunĭ, făcênd presiune asupra monarchului.

Tot Mocsary le-a fost spus independentiştilor, că nu vor puté dobêndi independenţa ţĕrii pe câtă vreme nu se vor împăca sincer cu naţionalităţile nemaghiare, lăpĕdându-se odată pentru tot-déuna de tendinţa maghiarisării forţate; vrênd însĕ a continua politica de maghiarisare, acésta o vor puté face numai în cadrul şi sub scutul dualismului.

Avut'a orĭ nu dreptate? In tot casul procederea actuală a oposiţiunei estreme şi vorbele lui Francisc Kossuth nu dovedesc, că vestiţii „independiştĭ“ ar avé încredere, că stând numai pe piciórele lor ar puté s'ajungă la vr'un resultat bun şi că s'ar puté lipsi de razimul dualismului.

Francisc Kossuth cere concesiunĭ de la regele în direcţia naţională maghiară pe motiv, ca partea ungară a armatei sĕ pótă fi pĕtrunsă de „insufleţire naţională“ şi astfel sĕ pótă deveni mai aptă de bătaie.

Faţă cu acésta pretensiune ḑiarul vienes sus amintit pune întrebarea mult semnificativă pentru situaţia, ce şi-a creat'o nenorocita politică de maghiarisare în ţéră însăşĭ, ḑicênd:

„Putea-se-va conta, în casul unei separărĭ a armatelor, la însufleţirea naţională, de care vorbesce Kossuth, măcar încât privesce armata întrégă ungară?

Ni-se pare că în împrejurările de faţă social-democraţii din Budapesta, care s'au ciocnit cu independiştii la demonstraţia de erĭ, au nemerit cuiul în cap, când au declarat, că oposiţia obstrucţionistă şi protestătóre nu face decât treburile celor de la cârmă, ajutându-le sĕ stórcă de la conducerea armatei câteva concesiunĭ, rĕmânênd în piciòre tóte neajunsurile de pân' acum.

Parlamentul român a votat cu 63 bile albe contra 19 legea pentru organisarea poliţiei de stat.—In senat d-l ministru de domenii a depus mai multe proiecte de lege de recunóscerĭ şi înpămênteniri. Ministeriul de esterne a intervenit pe lângă preşedintele camerei, ca în cursul sĕptĕmânei acesteia sĕ se voteze recunóscerea calităţii de cetăţén român a unui grup de 40 Românĭ originarĭ din Sofia.

România şi Turcia. D-l T. G. *Djuvara* a ţinut ḑilele trecute o conferenţă despre Edgar *Quinet*, în care vorbind şi de cestiunea Orientului a ḑis următórele:

„Ideia lui Quinet despre o înţelegere intimă între România şi Turcia este tot atât de interesantă astăḑĭ, când cestiunea Orientului domineză politica Europei. Este neîndoios, că avem interes, ca Turcia sĕ fie cât se póte mai tare, pentru păstrarea equilibrului în Peninsula balcanică. In testamentul politic al marelui vizir Fuad Paşa, Englesii sunt indicaţĭ ca cei mai bunĭ prietini ai imperiului otoman; diferite circumstanţe şi faptul că Englitera e absorbită în Egipt şi în extremul Orient, fac că dênsa astăḑĭ nu mai ia în mână cu pasiune interesele Turciei. Se póte ḑice că astăḑĭ Românii sunt împreună cu Germanii cei mai bunĭ prietinĭ ai imperiului otoman.

„Pentru-că am trăit opt ani în Turcia şi în Bulgaria, îmĭ permit sĕ exprim convingerea ce am, că temerile de o apropiată conflagraţiune în Peninsula balcanică sunt exagerate. Starea ce va resulta din reformele impuse în Macedonia de Rusia şi de Austro-Ungaria. va dura multă vreme încă. Insĕ pentru orĭ-ce eventualitate neprevĕḑută, linia politică de purtare ce a fost indicată cu atâta isteţime şi, a-şĭ îndrăsni sĕ ḑic, cu atât patriotism românesc de Edgar Quinet, îmĭ pare şi astăḑĭ demnă de a fi urmată“...

Demonstraţia Croaţilor. Partidele croate din oposiţie au hotărît ca Miercurea viitóre sĕ facă o mare demonstraţie pentru independenţa financiară a Croaţiei. Scim, că o demonstraţie de felul acésta

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Din prag.

De G. Todică.

Când óra sosesce, când nălucirea piere.
Se trage de odată şi vecĭnica perdea.
(*Alexandrescu.*)

Viéţa trupéscă se curmă cu mórtea; viéţa individuală, internă, se continuă în linie infinită, Pythagoreii considerând acéstă transformare de o nascere = „γενεσία“-a sufletelor. In martirologiile creştine ḑilele morţii sunt botezate „dies natales“ = ḑilele nascerei, şi Angelus Silesius califică mórtea de „cel mai mare bun dintre tóte lucrurile“. Pedépsa cea mai teribilă, aplicată cuiva, ar fi traiul continuu între împrejurările şi în trupul nostru, cam în sensul cum legenda ne spune, că a fost condamnat „Evreul rĕtăcitor“.

Increderea pusă în viéţa de dincolo încă nu esclude téma de crisă. Mulţĭ inşĭ nu se tem de mórte ca atare, ci se *îngrozesc de minutul de trecere.*

I. Suferim sĕu nu suferim, când trecem pragul? — étă o întrebare destul de importanţă, la care vom căuta sĕ-i dăm un rĕspuns lămurit.

Din nenumĕrate observaţiunĭ făcute pe lângă muribunḑĭ, s'a constatat, că anumit timp înaintea morţii nu mai esistă nicĭ un sentiment de durere, şi evenimentul temut sĕ petrece analog cu adormirea în urma unei ḑile obositóre. Mórtea e precedată de un fel de narcosă, întocmai cum se întêmplă cu cloroformisarea.

Confusia, caracteriséză momentele critice. Confusia póte dura, câte-va minute, câte-va óre sĕu secolĭ întregĭ: după individualitatea muribundului. Abia după risipirea ceţei, după înseninarea ideilor, supraorganismul se regăsesce, îşĭ vine în fire, cum s'ar trezi din un somn adênc.

Suspinul din urmă nicĭ odată nu e dureros, căcĭ *simţul dispare cel dintâiu înaintea morţii, ér unde nu e simţ, nu e nicĭ durere.*

Un om celebru, care fusese readus în viéţă în urma unei morţĭ aparente, mărturisesce, că înainte de a-şĭ perde conscinţa, ar fi auḑit o musică nespus de plăcută.

Somnambulii îşĭ compară starea trecătóre cu starea de după mórte. Repausul nu e decât o stare somnambulică permanentă. Toţĭ somnambulii îşĭ declară, în acord, starea lor cataleptică de superióră celei normale, de mai reală, vorbind cu dispreţ de persóna lor. Muratori*) amintesce de o fată, care după un acces de frigurĭ, se părea, că a murit. Se pregăteau deja sĕ o îngrópe, când îi auḑiră un suspin. Cu ajutor medical suficient au readus-o cu greu la conscienţă. Ea însĕ începu atuncĭ sĕ plângă cu hohot, reproşând că au răpit'o dintr'o linişte şi fericire incomparabilă. Nicĭ o bucurie a vieţii sale, nu atinge mĕsura celei observate în letargie. Ea a auḑit destul de bine bocetele părinţilor şi planurile lor de înmormêntare, dér aceste vĕerărĭ nu i-au turburat somnul. De acu înainte nicĭ nu-şĭ mai bate capul cu păstrarea vieţii trupescĭ.

Somnambulii nu odată manifestă supĕrare evidentă în faţa trezirei lor. „Cum sĕ nu fiu supĕrat — ḑise un-altul de somnambul — când sunt silit din nou a-mĭ îmbrăca haina incomodă, trupul cel greoiŭ“. Mulţĭ inşĭ nu voiesc sĕ-şĭ facă autodiagnosa, fiind-că nu mai pun nicĭ un preţ pe însănĕtoşarea trupului; mórtea nu-i îngrozesce, convinşĭ fiind, că vor fi fericiţĭ, decă vor scăpa de trup în mod loial.

O femee, care fusese lovită de trăsnet, mărturisise, că e adênc convinsă de faptul, că mórtea prin trăsnet e nedurerósă, deóre-ce dênsa adurmise uşor. Un om, căruia i-se rupse ştrĕngul de la spânḑurătóre, avusese visiunea, ca şi cum ar fi întrat în paradis, încunjurat de tóte măreţiile.

II. Sub raportul *ideilor*, ce turmentéză pe muribunḑĭ, mórtea póte fi *grea* sĕu *uşóră*. *Moralitatea şi viéţa intelectuală a sufletului constituesc singura basă, care determină trecerea într'un sens séu altul.* Despărţirea e mai anevoiósă în casurile, din nefericire cele mai dese, când senzualismul, plăcerile trupescĭ, preocupaţiunile materiale, au fost singura ţintă a vieţii pământescĭ. Legea de atracţie are valóre generală. Supraorganismul pĕtruns de idei materiale ţine morţiş la trup, câtă vreme trupul i-a servit şi servă de intermediar între lumea intelectuală şi cea fizică. Étă decĭ *a priori* posibilitatea unei agonii sinistre, isvorîtóre de lacrimĭ, a acestor muribunḑĭ, cărora li-se potrivesce tristul refren

*) Über die Einbilduugskraft, II. c. 9.

au făcut mai întâiŭ studenții de la universitatea din Agram. De sigur, că se vor audi și de rêndul acesta proteste energice contra șovinismului.

13 400 emigranțĭ într'o lună. Oficiosul „Sztatisztikai havi közlemények" constată, că în decursul lunei Ianuarie au emigrat din țêrile aparținĕtóre corónei ungare nu mai puțin de 13.400 persóne. Cele mai multe pasapórte s'au dat în comitatele: Făgăraș 8000, Brașov 793, Ciuc 636, B. Bodrog 529, Sibiu 367, Abauj-Torna 351, Szepes 336, Ugocia 324. Șaroș 286, Alba inferiórá 265, Sătmar 247, Târnava-mare 229, Tolna 202, Treiscaune 192, Maramureș 168, Saboleiu 165, Heves 154, Borsód 138, Bereg 127, Ung 110 și Turoț 108. Cele 8276 persóne cărora li-s'au liberat pasapórte în Ungaria propriu disă au avut alțĭ 829 însoțitorĭ. In Croația-Slavonia s'au dat 4325 pasapórte. In America au emigrat 4057, în România 2613 din Ungaria. Din Croația au emigrat în America 2454, în Bosnia-Herțegovina 1098.

Acțiunea koșutiștilor contra proiectelor militare.

Până acuma s'au înaintat camerei deputaților mai bine de 300 petițiĭ cu numeróse iscăliturĭ contra proiectelor militare, se înțelege tóte puse la cale de agenții partidului independist și în parte chiar și de partidul poporal. De asemenea s'au presentat câte-va deputațiunĭ monstre la președintele camerei, Apponyi, dintre carĭ cele din urmă au fost deputațiunile independiștilor din Zĕlau și Careii-marĭ. Acésta din urmă sub conducerea unui óre-care *Adler* (!)

Intr'aceea s'a pronunțat și veteranul 48-ist Ludovic *Mocsary*, odiniórá președ. al partid. 48-ist, din care post onorific a trebuit sĕ se retragă din causa sentimentelor sale echitabile față cu naționalitățile. Mocsáry își publică părerile sale față cu acțiunea opoziției, la loc de frunte în diarul *„Magyar Szo"*. Étă, în estras, mersul ideilor lui Mocsáry:

„După părerea mea — dice Mocsáry — este o idee nenorocită, că partidul independent atacă proiectele, ce se află în desbatere din punctul de vedere al legalității și că vré sĕ construéscă armata independentă ungară, drept eflux al art. 12 de lege din 1867. Acésta este ceva nou de tot. Până acuma acest partid susținea, că acéstă lege a nimicit armata independentă, creată la 1848 prin art. 3. Acesta a fost motivul principal, pentru care eu diceam întotdéuna despre acea lege: *Carthaginem delendam esse censeo.* Espresiunea „armată ungară" care se află în §. 11 al articolului de lege 12 din 1867, nu este, decât o frasă, în casul cel mai bun o reservă juridică, după norma lui *„corpus juris"* cu care Deak și Andrassy voiau sĕ într'aurescă sacrificarea drepturilor nóstre. Organisațiunea actuală a armatei comune, menținerea conducerei unitare germane, care a rĕmas reservată Monarchului, nu se contradice de loc cu litera articolului de lege 12 din 1867 și este în armonia cea mai deplină cu spiritul ei. Acéstă stare faptică este consecința naturală și necesară a pactului comun. In privința acésta contele Andrassy și contele Tisza au avut dreptate deplină cu argumentele lor ce le-au invocat în cursul desbaterii".

Acestea fură scrise de Mocsary, care a îmbĕtrânit în convingerile independiste și stă cu un picior în mormênt. Argumentele lui sunt bombe umplute cu dinamită și carĭ sdrobesc tóte argumentele independiștilor produse în desbaterea ce durézá de cincĭ sĕptĕmânĭ deja.

Bĕtrânul Mocsáry nu s'a mulțumit cu primul articol și a lansat în aceeașĭ fóie un al doilea articol în potriva posițiunei false a soților sĕi de principiu. El întrébă partidul independist, de ce nu reînoiesce pretensiunea de a separa, armata într'una austriacă și alta ungurescă, și susține, că partidul a ocupat o posiție, ce nu se póte apĕra. Cu legea de la 1867 nu se póte contrabanda armata ungară și déca partidul independist persistă pe drumul de până acuma, atuncĭ cu drept cuvênt se ridică contra ei reproșul, că n'are curagiul opiniunei sale. După acestea este ușor de dovedit, că partidul independist a întrat într'o înfundătură, din care nu póte eși, fiind-că și-a închis singur calea.

Interesant este, că independiștii dau o importanță până acuma neobicĭnuită partidului socialist. Deputatul *Visontai* (evreu) și Molnar s'au dus în redacția organului socialist și au presentat propunerea, că oposiția este gata a face socialiștilor la meetingul proiectat pe diua de erĭ tóte concesiunile imaginabile, pentru a ajunge la valóre și tendințele lor. Partidul socialdemocrat a delegat pe domnii Dr. Adolf *Goldner* (!), Max *Grossmann* (!) și Iacob *Wellner* (!) spre a se înțelege cu delegații independiștilor, *Hollo* și *Lakatos*, ca representanți ai comitetului aranjator. Delegații socialiștilor au stăruit, ca procesiunea demonstrativă sĕ nu se facă pe corsoul Dunării, ci în păduricea orașului. Oposiția independistă susținea părerea, că demonstrațiunea acésta sĕ se facă pe malul Dunării, pentru ca lumina torțelor sĕ se vadă din palatul din Buda. Delegații socialiștilor mai susțineau, că demonstrațiunea sĕ nu aibă caracter antidinastic, fiind numai guvernul responsabil pentru proiectele militare. Socialiștii au mai presentat un proiect de resoluțiune, care sĕ se presente în cameră și în sensul căruia oposiția sĕ fie obligată nu numai a continua obstrucțiunea contra proiectelor militare, dér și în contra proiectului al doilea de indemnitate. Deputatul *Hollo* a rĕspuns, că partidul ar fi înclinat a desarma cu obstrucția, déca s'ar puté obține óre-carĭ concesiunĭ naționale din partea guvernului. Socialiștii au propus atuncĭ întreruperea tratativelor, deórece precum se vede scopul obstrucțiunei nu este resturnarea proiectelor militare, ci stórcerea de concesiunĭ naționale. Partidul socialist a hotărît ținerea unui meeting în aceeașĭ di și óră pe piața libertății. Comitetul arangiator al meetingului independist a chemat la o conferență comună și pe representanții studenților.

Cum se vor fi formulat conclusiunile definitive ale celor trei factorĭ chemațĭ a pune la cale meetingul de erĭ, se va vedé din scirile ce ne vor sosi adĭ din Budapesta.

Campania socialiștilor austriacĭ contra unui comandant de corp.

In „Reichsrat"-ul din Viena s'a încins în ședința de la 5 Martie o desbatere violentă provocată de o moțiune de urgență a social-democraților, în care se cerea reglementarea comandantului de corp Galgoczy din Przemysl pe motiv că a luat mĕsurĭ aspre mai ales față cu jidovii. Mĕsurile lui Galgoczy le resimt cu deosebire furnisorii armatei, cafegiii, boicotațĭ de ofițerĭ în urma ordinelor lui Galgoczy și recruții, carĭ fiind jidovĭ, erau recrutațĭ chiar și déca erau bolnavĭ de tuberculosă. Acusările aduse de socialistul Daszynski a rĕspuns între alții și deputatul *Schneider* din partidul social-creștin, care între altele a dis următórele:

„Dintr'o scrisóre ce a primit-o dênsul — dice deputatul Schneider — resultă că Galgoczy este fórte iubit atât în cercul soldaților, cât și al ofițerilor din causa simțului sĕu de dreptate. O a doua scrisóre, ce a primit'o din Przemysl spune, că tótă campania acésta s'a înscenat de furnisorii jidovĭ, cărora le este fórte neplăcut că Galgoczy insistă ca furnisorii jidovĭ sĕ nu mituéscă.

„Déca Galgoczy — continuă Schneider — nu permite ofițerilor sĕĭ sĕ frecuenteze cafenelele jidovilor, are mare dreptate, deóre-ce vré sĕ-i feréscă, ca sĕ nu cadă victime fetelor nerușinate, carĭ își fac prin cafenele meseria lor de exploatatóre. Déca au fost vêndute planurile fortificațiilor din Przemysl și Cracovia, trebue sĕ scim, că și aicĭ tot jidovii au fost la mijloc. Déca domnii socialiștĭ îl acusă pe Galgoczy, că ar fi dis, că jidovul nu e om, a avut perfectă dreptate, căcĭ în tratatul Megillah al Talmudului se dice despre creștinĭ, că sunt porcĭ și cânĭ. Noi nu vrem sĕ fim decât ómenĭ, ér jidovul sĕ fie jidov."

Deputatul Breiter întrerupându-l dice: Dér nevasta lui Galgoczy este evreică.

Schneider: Cu atât mai bine, căcĭ Galgoczy a putut sĕ cunoscă, ce fel de ómenĭ sunt jidovii, după propria sa nevastă. Déca moțiunea lui Daszynski va fi primită, atuncĭ propune și el (Schneider), ca sĕ se facă o cercetare spre a se constata de ce confesiune séu mai bine rassă se țin furnisorii din Galiția ai armatei. Ér încât pentru Galgoczy, trebue sĕ i-se aducă laude și ar fi fost bine sĕ fi fost el ministru de rĕsboiŭ în locul lui Krieghammer, care făcea hatîrurĭ jidovilor la furnisărĭ.

După acésta ministrul Landwehrului *Welsersheimb* a luat în apĕrare pe generalul Galgoczy.

SCIRILE DILEI.

— 24 Februarie v.

Un nou „agitator." Preotul român din Ciomocoz Lazar *Iernea*, este citat pe diua de 11 Martie c. la judele de instrucție Bodo din Careii-marĭ, acusat fiind de agitație contra ideii de stat maghiar.

Proces de pressă. Din Turoț-St.-Mărtin se scrie, că la 21 Martie n. se va judeca procesul de pressă intentat d-lui *Svetozar Hurban Vajanszky* pentru două articole publicate în „Narodnie Noviny".

Consulĭ austriacĭ și rușĭ în Macedonia. Vĕdênd că Rusia a înființat un consulat la Mitrovitza, Austro-Ungaria a reușit sĕ obție și ea înființarea unui consulat în aceeașĭ localitate. De asemenea la Vales se vor înființa câte un consulat rusesc și austriac, pentru-ca sĕ pótă esercita un control mai de aprópe asupra aplicărei de reforme. Consulii austriac și rus din Mitrovitza sunt însărcinațĭ, ca împreună cu autoritățile turcescĭ sĕ liniștéscă populațiunea albanesă, de a nu face rĕscóle și agitațiunĭ.

† Traian Mețianu, protopopul din Zĕrnescĭ, a repausat Sâmbătă séra, după o bólă scurtă de câteva dile. Inmormêntarea i-se va face în Zĕrnescĭ, mâne Marțĭ la 12 óre. — Fie-i țĕrâna ușórá!

Regele Saxoniei în Viena. Se anunță, că în Aprilie a. c. regele Saxoniei va face o visită Maj. Sale monarchului în Viena. El va fi găzduit la palatul imperial și primirea lui va fi solemnă. Se vor da marĭ serbărĭ în onórea regelui și se vor face și declarațiunĭ politice în toastele rostite cu ocasia prândului, ce se va da în onórea regelui.

Inmormêntarea lui Rieger s'a făcut alaltăerĭ în Praga. Din tóte părțile Boemiei, Moraviei și Silesiei au sosit participanțĭ în numĕr estraordinar de mare. Orașul Praga a îmbrăcat vestmênt de doliu. Printre asistențĭ se afla și ministrul ceh Rezek representând guvernul, apoi mareșalul Boemiei, comandantul corpului armatei din Praga, presidentul camerei Seniorilor, numeroșĭ representanțĭ ai aristocrației și clerului, șefii autorităților, aprópe toțĭ deputații cehĭ din „Reichsrath" și din dieta provincială, numeróse delegațiunĭ, societățĭ, corporațiunĭ, tinerimea universitara, membrii societății „Sokol" etc. Funerariile le-a sĕvîrșit primatele cardinal br. Skrbenski cu mare asistență. La catafalc au ținut discursurĭ funebrale primarul Srb, directorul suprem Mattusch și deputatul Herold, Dupa acésta publicul a părăsit Panteonul. Studenții au ridicat sicriul și cortegiul imposant s'a pus în mișcare. La mormênt a ținut un discurs mișcător vice-presidentul Zacek, relevând meritele lui Rieger pentru poporul cehic. — Rieger a lăsat, prin testament, 200,000 corone pentru scopurĭ culturale și naționale. In testament el conjură pe Cehĭ sĕ țină la drepturile lor, dér se evite violențele. Poporul sĕ-și pună încrederea în propriele forțe, se respecteze faptele ideale creștinescĭ și sĕ se rețină de la ura, care zădărnicesce intențiile cele mai bune.

Slovacii și mórtea lui Rieger. Diarele șoviniste maghiare iau în nume de rĕu Slovacilor, că participă și ei la doliul Cehilor pentru mortea lui Dr. Rieger. La inmormêntarea lui Rieger a participat și d-l Paul *Mudrony*, advocat în Turoț-St.-Mărtin și president al societății editóre a diarului „Narod. Noviny". D-l Mudrony a depus pe cosciugul lui Rieger o cunună cu inscripția: „N. N. în numele Slovacilor—patriarchului Dr. Rieger." Șoviniștii noștri ar vré ca nicĭ celor morțĭ sĕ nu li-se dea cinstea cuvenită.

Cooperativa din Bêrlad. După esemplul Ardelenilor, au început de câțĭ-va anĭ a se înființa și în România societățĭ cooperative de credit și economii. Primim la redacție al IV-lea Raport al consiliului de administrație și al censorilor către adunarea generală ordinară ce o va ține *„Cooperativa din Bêrlad"* la 2 Martie a. c. Acest institut de credit și economii îndeplinesce o misiune frumósă în acele părțĭ, unde bîjbăie un adevĕrat furnicar de cămătarĭ evrei. După cum vedem din bilanțul Cooperativei, institutul este în continuu ascendent. In fruntea lui vedem pe doi Transilvănenĭ, anume ca președinte: pe d-l profesor pensionar și senator Stroe *Belloescu* cunoscut și pe la noi din numeróasele sale fundațiunĭ filantropice, ér ca director pe

---

Mintea vede, simțul cere:
Ce folos, că nu-i putere!

Trecere și mai penibilă pentru cei necredincioșĭ și josnicĭ tot-odată: în sufletul cărora n'a fost în stare sĕ încolțéscă o rază de iubire, de credință, de speranță; carĭ n'au fost în stare sĕ se încăldéscă de idei mai sfinte, decât de interesul meschin al banului, al rangului, al carierelor

Când li-se apropie minutul fatal, sufletul nu se gândesce la despărțire, despre care nu scie nimic, fiind-că n'a credut în viéța de dincolo, în posibilitatea ei, — ci se gândesce esclusiv la nimicirea, peirea, anihilarea de vecĭ: Ca o fiară, care luată la góna, îngrozită se retrage în vizuina sa, astfel și aceste supra-organisme se retrag îngrozite la trupul lor, prin ceea ce despărțirea se îngreunéză, fiind-că trebue sĕ urmeze brusc, convulsiv. Étă pentru-ce e atât de îndelungată, atât de chinuitóre agonia la mulțĭ inșĭ!

Cu totul de altă natură este procesul despărțirei la mórtea *forțată* (sinucidere.) In casurĭ de acestea despărțirea trebue sĕ urmeze din trupurĭ — în general — sănĕtóse, tarĭ și în orĭ-ce cas capabile încă de resistență față de intemperiile vieții. Circulația respirată prin nenumĕrate rețele se întrerupe de-odată. Supraorganismul se vede momentan amăgit. Ideile funeste, carĭ l'au determinat la pasul nefericit îĭ rĕmân și mai departe. S'a sinucis sĕ scape de torturĭ sufletescĭ, și totușĭ nu a scăpat; s'a sinucis sĕ scape de trup, și totușĭ i-se pare că trăesce cu trup cu tot. Despre felul despărțirii nu are ideie!

Celui bun pretutindenĭ îĭ merge bine: celui rĕu pretutindenĭ îĭ merge rĕu. Sufletele carĭ deja de pe aicĭ au sciut răbda, suferi, a se acomoda, carĭ și-au sciut înfrîna pasiunile, a-șĭ domoli pornirile, a-șĭ mulcomi poftele sufletescĭ, pe carĭ speranța le-a înviorat, desamăgirile nu le-au frânt, nemulțumirea nu le-a împintenat la rĕsbunare; carĭ nu au dorit mai mult, decum puteau da; nu au nutrit invidia, reprimând orĭ-ce urme de dispreț, de ură; ținênd esclusiv la armonia, ce o oferea viéța pacinică: étă, înaintea acestor suflete iute se deschid porțile fericirii, căcĭ:

Binele vine pe urmele mâhnirei
Și o zîmbire dulce dup'un amar suspin.
Alexandrescu.

(Va urma).

farmacistul Curții regale Lazar *Bistrițanu*. In consiliul de administrație vedem numele d-lor: Dr. Cerchez, Ferhat, Toderiță Ioan, Michalache Hagi Ivanciu, Gr. Negură și G. Vidră.

„România Jună“. Societatea academică și social-literară „România jună“ din Viena publică „Raportul anual“ pe al XXXII an administrativ (1 Nov. 1901—31 Octomvrie 1902.) Asupra acestui raport vom reveni cu amĕnunte.

Cât e de ușóră limba românéscă despre acésta nĭ-a dat o dovadă frapantă tînĕrul candidat de notar *Henri Biron* din Paris, care a venit la Brașov înainte de asta cu 3 sĕptĕmânĭ, fără sĕ cunóscă un cuvênt românesc, și adĭ póte conversa cu orĭ cine românesce și pronunță limba nóstră destul de corect. D-l Biron șĭ-a luat locuință la un domn învĕțător din Rĕșnov și are de gând a petrece aicĭ până prin Iunie, nu numai pentru a învĕța perfect limba românéscă dér a face și un studiu asupra situației economice și politice a poporului român din Transilvania. Dênsul se va supune pe urmă unui esamen din limba română la „Ecole Orientale“ din Paris, unde se află ca profesor d-l *Picot*, care a fost timp îndelungat consul la Budapesta și posedă limba română fórte bine.

Cum se va anunța mobilisarea în Serbia. O telegramă particulară din Belgrad spune, că afară de capitală, în tóte celelalte orașe ale țĕrii eventuala mobilisare se va anunța prin aprinderea a patru făclii în turnurile bisericelor. Acesta va fi semnul, ca toțĭ cei datorĭ a purta arma, sĕ se presente la regimentele lor.

Scirĭ locale.

Societatea gremiului român de comerciu levantin din Brașov, a ținut erĭ în 8 Martie adunarea generală anuală. In acésta s'a ales comitetul pe noul period de 3 anĭ. S'au reales: Th. *Nicolau* președinte; N. *Petra-Petrescu* vice-președinte; Ioan *Lengeru* secretar, Ioan *Dușoiu* controlor. Membrii: Ioan *Săbădeanu*, Ioan *Ciurcu*, Ioan *Burduloiu*; ca membrii noi d-l Ioan *Bidu*, Nic. *Dușoiu*, și Ilie *Savu*. Raport special va urma.

Listele alegĕtorilor dietalĭ. Magistratul orașului Brașov aduce la cunoscință următórele: Pe basa relațiunei comitetului de alegere central orășenesc, se aduce la cunoscința generală, cum-că deputațiunile de conscriere, alese spre scopul compunerei listelor alegerei deputaților dietalĭ, valabile pentru anul 1904, și anume deputațiunea de conscriere pentru cercul I de alegere sub presidiul d-lui Ludwig *Kammer* și aceea pentru cercul al II-lea de alegere sub presidiul d-lui Friedrich *Lurtz* — își vor ține, — începênd cu *12 Martie* a. c. până când își vor fini lucrările de conscriere, în localul oficiului de dare — ședințele publice, și anume în fie-care ḍi de lucru de la 3—6 óre d. a. Fie-căruia îi stă în drept, ca sĕ se înfățișeze înaintea acestor deputațiunĭ și sĕ-șĭ documenteze dreptul de alegĕtor.

Pentru masa studenților românĭ din Brașov au întrat de la *„Cassa de păstrare“* societ. pe acții din Sasca mont. *10 cor.* de la d-l *Dr. Iustin Colbasi* medic militar în Orăștie, *20 cor.* în loc de cunună pe sicriul neuitatului sĕu moș Sabin Piso, protopresbiter în Săcărâmb. Priméscă marinimoșii donatorĭ cele mai vii mulțămite. — *Direcțiunea școlelor medii gr. or. rom. din loc.*

Teatru german. Vodevilul *„Er und seine Schwester“* ce s'a dat aséră, este o piesă nouă de Bernhard Buchbinder creată pentru a stârni multă ilaritate în public și a-l susține în bună dispositie, după cum s'a dovedit și aséră. D-l *Redl* comicul neîntrecut și mult simpatic publicului prin umorul sĕu natural, a contribuit în cea mai mare parte, împreună cu șubreta dibace și viuă în jocul ei, d-ra Schwarz la reușita piesei. Intreg ansamblul a fost potrivit. jocul a decurs cât se póte de viu și pausele au fost scurte.

Mâne Marțĭ se va representa comedia în 4 acte *„Die Katacomben“*, de Gustav Davis.

Concertul din Clușiŭ.

Despre serata musicală, ce s'a dat la 1 Martie n. în Clușiŭ, „Familia“ scrie următórele:

„Serata a început cu un concert cu următórea programă: 1) Mozart: Quartetto I. (1. 2. 3.), esecutat de d-nii S. C. Negrea de Pojorta; I. Cl. Iuga; A. Heltner; Cornel Muntean. 2) P. Scheletti: „Ce te legenĭ codrule“; H. Kirchner: „Solomóne, căpitane“; H. Kirchner: „Foie verde de bujor“, esecutate de d-șóra Delia Olariu. 3) Saint-Saëns: „Fantasie“, esecutată de d-șóra Aurelia Gerbert. 4. Danela: Une symphonie concertante, esec. de d-na Victoria Popovicĭ, d-șóra Ersilia Popovicĭ d-l Cornel Popovicĭ. 5) *a*, Donizetti: Aria din opera „Maria di Rohan“; *b*, „Doină“, esecutată de d-șóra Virginia Gall. 6) Strauss: Reminiscenzen a. d. Optte: „Die Fledermaus“, esec. de orchestra reg. de inf. nr. 51.

„Care va sĕ ḍică, programa promitea musică atât clasică, cât și poporală. Cântărĭ cu gura, cu violina și pianul, precum și piese de orchestră. O variație cât se póte de interesantă și atrăgĕtóre.

„Care parte a reușit mai bine, este greu a spune hotărît Au fost mult aplaudate și unele și altele. Căcĭ tóte au fost interpretate admirabil de perfect. Aveam înaintea nóstră adevĕrațĭ artiștĭ. Musica nóstră poporală a găsit nisce interprețĭ, carĭ ni-au representat'o cu măestrie încântătóre; ér musica clasică ni-s'a tâlcuit dulce, clară și ademenitóre.

„D-șóra Delia *Olariu* ne-a fermecat auḍul, sufletul și inima, cu vocea sa d'un timbru sonor. cântându-ne frumósele compoziții de musică poporală.

„A avut un succes enorm, rĕsplătit prin un ropot de aplause, escelentul trio esecutat de d-na Victoria *Popovicĭ*, d-șóra Ersilia *Popovicĭ* și d-l Cornel *Popovicĭ*, toțĭ trei membrii ai distinsei familii musicale Popovicĭ din Hațeg. Debutul lor au fost nisce momente de înalte delicii, carĭ ne inspirau bucurie și mândrie. Efectul a fost covêrșitor. Tótă sala a aplaudat cu entusiasmul cel mai mare. Artiștii, căcĭ în adevĕr sunt artiștĭ, ne-au făcut plăcerea sĕ mai cânte o piesă. De astă-dată românéscă, în care dulcéța melodiei s'a combinat cu cea mai rafinată esecutare. Un prilegiŭ, care ne-a arătat cu câtă artă se póte cânta un cântec poporal.

„Culmea succesului a fost însĕ debutul d-șórei Virginia *Gall*. Tînĕra și încântătórea artistă, face din an în an progres tot mai mare; vocea i-se întăresce și devine tot mai flexibilă. Cântă ușor și tonurile cele mai înalte. Ér coloratura-i d'o fineță uimitóre, ne surprinde din ce în ce mai mult.

„De astă-dată a cântat acompaniată de orchestra militară atât de bine condusă de dirigintele Kucera. Bravura cu care artista s'a achitat a uimit și pe cei mai bunĭ cunoscuțĭ ai d-sale. Aplausele nu mai conteniau. Entusiasmul era general.

„Atuncĭ în mijlocul unui entusiasm fără marginĭ, d-sa a intonat un cântec poporal, care cu acompaniare de orchestră militară, a primit o putere cutreerătóre.

„Sub impresiunea acésta covêrșitóre s'a încheiat concertul, după ce musica militară a mai cântat o piesă“.

A doua séră o mare parte a societății s'a întrunit în aceeașĭ sală la o nouă petrecere cu dans, care a durat până după mieḍul nopții.

NECROLOG. Vĕd. Sora Bartolomeiŭ Mețianu ca mamă, Efrosina Mețianu născ. Tipeiŭ ca soție, Traian și Eugenia Mețianu măr. Proca ca fii, Ioan Tipeiŭ protopresbiter emeritat ca socru, Costi Proca ca ginere, au nemărginita durere a anunța încetarea din viață a preaiubitului lor fiu, soț, tată, ginere și socru **Traian Mețianu**, protopresbiter al tractului Bran, întêmplată în 22 Februarie v. 1903 la 11 óre nóptea, după o scurtă, dér grea suferință, împărtășit fiind cu sfintele Taine. Mórtea nemilósă i-a scurtat firul vieții la vêrstă de 49 de anĭ, în anul al 28-lea al fericitei sale căsĕtorii și al 27-lea al sfintei preoții.

Rĕmășițele scumpului adormit în Domnul se vor ridica din biserica Sf. Nicolae din Zêrnescĭ, Marțĭ în 25 Febr. v. 1903 la 12 óre m. și se vor depune spre vecĭnică odichnă în cimitirul acelei bisericĭ.

Zêrnescĭ, în 23 Febr. v. 1903. Odihnesce, Dómne, în pace sufletul fericitului adormit!

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 9 Martie. Meetingul kossuthiștilor, care s'a ținut erĭ în fața parlamentului, pe cheiul Dunării, n'a putut sĕ se țina în liniște din causa amestecului tulburător al socialiștilor. La procesiunea demonstrativă au participat vr'o 20.000 de ómenĭ. Ploua necontenit. La casele, unde nu erau arborate drapele, ca la clubul liberal etc. demonstranții au spart ferestrile. Poliția a șargeat plebea și a împrăsciat'o. S'au făcut multe arestărĭ.

Vocĭ din public.*)

La 12 Ianuarie a. c. a fost alegerea de al doilea paroch la biserica sf. Adormirĭ din Satulung, și cu mare majoritate a reușit tinĕrul învĕțător Zenovie Popoviciŭ contra părintelui Romul Verzea de la biserica Sf. Archanghelĭ. Asupra resultatului acestei alegerĭ, cineva a publicat în „Telegraful Rom.“ o notiță obiectivă și fórte nevinovată, la care însĕ 5 membri ai com. par. de la biserica Sf. Adormirĭ au aflat de bine sĕ rĕspundă in „Gaz. Trans.“ nr. 29, sucind lucrurile și năpustindu-se cu deosebire asupra vechiului paroch Victor Popea și asupra noului ales Zenovie Popoviciŭ. — Ei bine! Acest mod de scriere pe Secelenĭ și în deosebĭ pe noi Sătulungenii ne-a lăsat recĭ, căcĭ de vre-o doi anĭ suntem obicĭnuițĭ cu dróia de corespondențe și „atestate despre hărnicia“ păr. Romul Verzea, și în care preoții mai bĕtrânĭ și cu merite reale, dér netrâmbițate, rênd pe rênd sunt insultațĭ, când în „Gaz. Trans.“, când în „Tel. Rom.“ și „Tribuna“ din Sibiiu. — Da! E durerósă căderea păr. Verzea atât pentru dênsul, cât și pentru partisanii dênsului, acésta o admitem, ba după cum vom dovedi mai la vale, chiar rușinósă; dér atuncĭ, după părerea nóstră, cel mai înțeleptesc lucru ar fi fost tăcerea. Vor însĕ acei 5 onorabilĭ, ca sĕ se scie tot istoricul acestei alegerĭ, fie, n'avem nimic în contră. Noi vom rĕspunde numai la 2 din domniile lor, ér pe ceilalțĭ 3, carĭ în tótă afacerea au umblat numai în cetlău, îĭ ignorăm cu totul. — E adevĕrat, că adĭ fondul bisericei nóstre se urcă aprópe la 30 mii cor. De la 1893 și până la 1897 tótă administrația a fost în mănile preoților Radu Popea ca presed. al comit. par., și Victor Popea, ca epitrop, când apoi muri părintele Radu Popea și păr. Victor ne mai putênd funcționa ca epitrop, a fost ales domnul I Mandai. Dênsul însĕ a primit acéstă funcție onorifică numai cu condiția, ca păr. Victor sĕ-i stea întru ajutor, fiind el om bĕtrân. Er de atuncĭ încóce amêndoi cu multă silință și cu cinste au ridicat fondul la suma de mai sus. Am voi déră sĕ scim, carĭ sunt meritele d-lui Sandu Munteanu la crescerea averei bisericei nóstre? Domnia sa, care e cetățén român și proprietar în județul Tulcea, trăesce $11^1/_2$ lunĭ în România și numai câte 2—3 sĕptĕmânĭ le petrece în Săcele. și décă vine aci, ne face buclucurĭ și neajunsurĭ, și totușĭ are meritul de a fi ridicat el averea bisericei? Un om fudul până la deșertăciune, care ca fariseul. numai ca sĕ i-se ḍică, „domnule președinte“, apeléză printr'o epistolă la d-l Dumitru Comșa și-l rógă sĕ stăruéscă, ca sĕ fie ales de președinte al comit. par. și în noul period. Da, are merite, că a insultat, și încă în sf. biserică și în fața prea on. domn protopop Vasile Voina, pe părintele Victor Popea cu cuvinte din lecsiconul surugiilor.

Ba împreună cu cumnatul sĕu I. Mandai a insultat pe întréga majoritate, care n'a votat după gustul d-lor, încărcând-o cu epitete ca „veneticĭ“ și „conițașĭ“, cei carĭ își aduc lemne cu conița, séu ciócla). Dér ce boierĭ marĭ sunt d-lor? Din ce ném de caimacam séu guvernatorĭ își trag dênșii obârșia? Noi scim că atât pentru unul, cât și pentru celălalt au votat ómenii de tótă starea și le-ar fi stat frumos, ca la un astfel de act sĕ nu fie conduși de furie și reutate, mai vîrtos că sunt ómenĭ bĕtrânĭ.

Părintele Victor Popea șĭ-a părăsit turma credinciósă? Dér de când numai d-lor vre-o câțĭ-va îngâmfațĭ sunt turma credinciósă? Dér ceilalțĭ, massa poporului, ce sunt? Și apoi noi scim, că d-l Mandai până în ajunul alegerei declara, că nu se deslipesce de păr. Victor și de părerile lui, pe dedesubt însĕ argații dênsului întrebuințau fel ḍe fel de epitete la adresa sfinției sale. Óre nu d-l Mandai striga numai cu vre-o câteva sĕptĕmânĭ mai înainte de alegere: „Nu ne trebue Romul Verzea, n'avem lipsă de advocat, nouă ne trebue preot“? Bag sémă, că d-l Mandai cu asta ar voi sĕ-șĭ drégă busiocul, cum se ḍice pe românesce.

Mai nostim decât tóte e afirmația, că voturile lui Z. Popoviciŭ au fost câștigate „prin influințărĭ, presiunĭ și corumperĭ nepermise“. Auḍĭ minune! Dér cine l'a vĕḍut pe Z. Popoviciŭ umblând tótă sĕptĕmâna, și cu deosebire în preséra alegerei, în sanie cu vre-o 12 inșĭ, cum a umblat părintele Romul Verzea? Óre nu păr. Verzea era în fiecare séră, când la Sandu Munteanu, când la Constantin Stoica, și acolo încheia la planurĭ.

Óre nu pe păr. Verzea, împreună cu 12 inșĭ, parte din parochia dênsului, l'a prins păr. Victor în cârciuma lui Manole Boghiciu nóptea pe la 9 óre? Și acésta s'a întîmplat în preséra alegerei, și când în fața martorilor i-a atras atențiunea asupra paragrafului din „stat org.“, dênsul a rĕspuns, că a venit în visită. Da, era ḍiua lui sf. Manole, și părintele Verzea venise sĕ-l hiritiséscă. Apoi la 7 Ianuarie Zenovie Popoviciŭ cutreera casele alegetorilor împreună cu Ștefan Boroș? Cine făcea abus cu persóna Inalt prea sf. Sale d-lui Archiepiscop și Metropolit? și cine sĕ văeta că-șĭ ține copilașii cu mămăliguță? până ce într'o casă i-s'a arătat ușa Domnii Radu Aldea, care are legăturĭ comerciale cu toțĭ meșteșugarii și Ioan Butu corteșau în preséra alegerii pentru Z. Popoviciŭ? séu pentru par. Verzea? Ce căutau acești ómenĭ parochienĭ de la bis. ss. Arhanghelĭ? Și sunt permise acestea și demne de un preot, înzestrat cu tóte „atestatele de hărnicie?!“

Mai amintim și punctul în care se afirmă, că alegerea de preot s'a făcut pe basa unei liste necorecte. — Apoi bine, onorabililor! Cine a întregit lista pe anul 1903? Nu comit. par. presidat de Sandu Munteanu? Cine a dispus cetirea listei în biserică prin notariul comit. par., și cine a declarat P. O. D. Protopop Vasile Voina în biserică, că e de prisos sĕ se mai cetéscă încă odată? Nu Domnul Sandu Munteanu?

Cu sucelĭ și cu învîrtelĭ. nu e bine sĕ umblăm. — Alegerea a fost cum nu se póte mai liniștită și mai corectă. Omul cel mai capabil a fost ales, cum l'a recomandat păr Romul Verzea în „Gaz. Trans“ și în „Telegr. Român“, că fericită va fi comuna, care'l va avé de preot pe Z. Popoviciŭ. — Ei bine! Comuna n'a făcut altceva, de cât a ascultat sfatul păr. Verzea, a ales pe cel mai capabil, blând, nefudul, nu lăudăros, și activ, pe el l'a socotit majoritatea poporului de cel mai vrednic urmaș al rĕposatului paroch Radu Popea și de cel mai potrivit tovarăș al părintelui nostru Victor Popea, pentru-ca amêndoi în dragoste și în înțelegere frățéscă sĕ restabiléscă în parochie liniștea turburată, nu de fii acestei bisericĭ, ci de alții din afară, cunoscuțĭ din vechime de ómenĭ lacomĭ, pizmașĭ, lăudăroșĭ și mincinoșĭ, și pe carĭ póte că și cei 5 la numĕr, décă nu-i cunosc, credem că cel puțin îi gâcesc. Er noi cu toții sĕ ne grupăm în jurul-preoților noștri și sĕ dăm dovedĭ conlocuitorilor noștri ungurĭ, că suntem românĭ pacĭnicĭ, ómenĭ de ordine și fii adevĕrațĭ ai bisericii nóstre strămoșescĭ ortodoxe, cu un cuvênt vrednicĭ de numele cel bun, de care ne-am bucurat până acuma.

Satulung, 17 Februarie v. 1903.

Stan *Boncotă*, Sandu *Bucurenci*, Radu R. *Popiea*, Stan *Eneika*, Ion R. *Părvu*, Vasile V. *Vlad*, Ioan *Sroa*, George *Șeitanu*, Stoica M. *Gologan*, membri în comitet. Radu I. *Pallania*, epitrop. George I. *Moroinu* membru în comitet.

*) Pentru forma și cuprinsul celor publicate sub rubrica acésta redacțiunea nu ia rĕspunderea.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţĭ:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrierĭ economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr *George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră dela Ferĕstrĕu şi la Seminarul Nifon Metropolitul din Bucurescĭ. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I *Agrologia*, séu Agricultura generală. 34 cóle de tipar cu 217 figurĭ în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decisia Nr. 2078 din 1897. Costă *5 coróne*.

Vol. II. ***Fitotechnia***, séu cultura specială a plantelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurĭ în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă *8 coróne*.

Vol. III. ***Zootechnia***, séu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lânăria şi lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurĭ în text. Costă *8 coróne*.

Vol. IV. ***Economia Rurală***, séu organisaţiunea şi administrarea moşiilor marĭ şi micĭ. Costă *8 coróne*.

Cartea d lui prof. Maior se deosebesce esenţial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba şi literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba nóstră, care tratéză tóte cestiunile cele mai marĭ ca şi pe cele micĭ privitóre la agricultura română din tote ţĕrile locuite de Românĭ, pe basa progreselor actuale ale sciinţei şi technicei agricole moderne. Ea ia serios concurenţa cu cele mai bune lucrărĭ apărute până acum în limbile culte: germană, francesă, etc.

Economia pentru şcólele poporale compusă de Teodor Roşiu, învĕţător la şcóla principală română din Lăpuşul Unguresc. Ediţiunea a doua. Preţul 60 b. (pl. 5 b. porto.)

Despre influinţa împrejurărilor asupra acţiunilor şi deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck de Panaite Iosîn. Preţul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior. profesor de agricultură şi fost estimator espert la banca agricolă. Motto: „Sĕrac în ţéră săracă“. Eminescu. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Cartea Plugarilor“ séu povestirĭ economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor“ etc. scrisă de *Ioan Georgescu*. 90 pag. Form. 8^0 costă 50 b. (+ 6 b. porto).

Insoţirile de credit împreunate cu însoţirĭ de consum, de vêndare, de viierĭ, de lăptarĭ etc. Indreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de însoţirĭ, de F. W. Raiffeissen. *Ediţiunea a V-a* Trad. de *Dr. A. Brote*. Editura Reuniunei rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conţine 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 banĭ.)

Grădina de legume, de *Ioan F. Negruţiu*, profesor în Blaşiŭ. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruţiu, e de cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

Vinurĭ dinpóme, de *Gr. Halip* prof. Este o carte în care se dau esplicaţi şi învĕţăturĭ amĕnunţite asupra modului cum este a-se face tot feliul de vin din felurite póme. Preţul 40 b. (cu posta 45 banĭ.)

„Sfaturĭ de aur“, pentru sĕtenii români de tótă starea şi etatea, de Aron Boca Velcheranu. Preţul 60 b. (plus port 5 b.)

Imbunătăţirea stăriĭ sĕtenului, de Gr. G. Peucescu. Preţul 50 banĭ (plus porto 5 b.)

„Cultura şi îngrijirea grâului“, de I. F. Negruţiu. Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„Economia“, pentru şcólele poporale, de Teodorŭ Roşu. Preţul 60 banĭ (plus porto 5 b.)

„Buna chivernisală“, de Teodor V. Păcăţian. Peţul 40 banĭ (plus porto 5 b.)

Cărţĭ pentru comercianţĭ şi funcţionarĭ de bancă:

Introducere în contabilitate şi contabilitatea înpartidă simplă, de I. C. Panţu. O carte bună pentru a învĕţa cu uşurinţă contabilitatea. Paginĭ I—VIII + 213. Preţul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondenţa comercială“ de *I. C. Panţu*. Conţine modele de circulare, scrisorĭ de informaţiunĭ, recomandaţiunĭ şi acreditive; scrisorĭ în comerciul cu mărfurĭ, comisiune şi espediţiune; cestiunĭ cambiale, afacerĭ cu efecte, monede, cupóne etc. Preţul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panţu*. Acéstă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă*. Preţul broş. 2 coróne (+ 10 banĭ porto).

Un capitol din ***Contabilitatea duplă*** de *I. C. Panţu*. Tractéză principiile contabilităţii duple ilustrate cu diferite esemple. Preţul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor cu- rente de *I. C. Panţu*. Arată calcularea intereselor pe anĭ, pe lunĭ şi pe ḑile într'un mod practic; sunt mai multe esemple esplicate amĕnunţit. Preţul 80 b. (+ 10 b. porto.)

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 20 Martie 1903

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme	
		dela	până la
Grâu Bănăţenesc . . .	80	8.15	8.30
Grâu dela Tisa	80	8.05	8.20
Grâu de Pesta . .	80	8.10	8.25
Grâu de Alba regală . .	80	.—	.—
Grâu de Bácska	80	.—	.—
Grâu unguresc de nord .	80	.—	.—
Grâu romănesc	80	.—	.—

Seminţe vechĭ orĭ noue	Soiul	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme	
			dela	până la
Sĕcara . . .		70—72	6.80	6.90
Orz . . .	nutreţ. .	60—62	6.70	6.75
Orz . .	de rachiu	62—64	5.10	6.10
Orz . . .	de bere .	64—66	5 70	5.80
Ovĕs . .		———	.—	.—
Cucuruz . .	bănăţen .	75	.—	.—
Cucuruz . .	alt soiu .	73	—.—	—.—
Cucuruz . .	„ „			
Hirişcă . .			5.75	6.—

Producte div.	Soiul		Cursul	
			dela	până
Săm. de trifoiŭ	Luţernă ungur.	Preţul per 100 de chilograme	45.—	54.—
„	„ transilvană		—.—	—.—
„	„ bănăţenă		—.—	—.—
„	„ roşiă . .		56.—	62 —
Ulei de rapiţă	rafinat duplu .		—.—	—.—
Ulei de in . .			—.—	—.—
Unsóre de porc	dela Pesta . .		75.50	76.—
„ „	dela ţéră . . .		—.—	—.—
Slănină . . .	svêntată . . .		65.—	65 50
Prune	din Bosnia . .		13 50	14 —
„			14.50	15.—
Lictar	Slavon şi Serbia		16.50	17.—
„	din Serbia în s.		12.25	12.50
Nucĭ	slavon nou . .		13.25	13.50
Gogoşĭ	sêrbesc . . .		—.—	—.—
„	din Ungaria . .		—.—	—.—
Miere	unguresci . . .		—.—	—.—
„	sêrbescĭ . .		.—	—.—
Céră	brut .		—.—	—.—
Spirt . . .	Drojdiuţe de s.		—.—	—.—

Bursa de Bucurescĭ

din 20 Febr 1903

Valorĭ	Dobândă	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct	99.$^3/_4$
„ „ Impr. 1892 . . .	5 „	Ian.-Iul.	98.$^3/_4$
„ „ din 1893 . . .	5 „	„ „	98 $^3/_4$
„ „ 1894 int. 6 mil.	5 „	Apr.-Oct.	—.—
„ „ Impr. de 32½ mil.	4 „	Ian.-Iul.	86.$^3/_4$
„ „ Impr. de 50 mil. .	4 „	„ „	87.—
„ „ Impr. de 274 m. 1890	4 „	„ „	87.$^3/_4$
„ „ Impr de 45 m. 1891	4 „	„ „	87.$^1/_2$
„ „ Im de 120 mil. 1894	4 „	„ „	87.$^1/_2$
„ „ Impr de 90 mil. 1896	4 „	„ „	87.$^1/_4$
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6 „	Mai-Nov.	87 $^1/_4$
„ Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	—.—
„ comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	—.—
„ „ „ din 1884	5 „	Mai-Nov	—.—
„ „ „ din 1888	5 „	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5 „	Mai-Nov.	—.—
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5 „	Ian.-Iul.	98 $^7/_8$
Scris. fonciare rurale din 1890	4 „	„ „	87.$^3/_8$
„ „ urbane Bucuresc	5 „	„ „	87.$^7/_8$
„ „ „ Iaşĭ . .	5 „	„ „	81.—
Oblig. Soc. de basalt artificialĭ	6 „	„ „	—.—
	V. N.		—.—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v.	.
Banca Nation. ult. div. 85.—	500	într. v.	—.—
Banca agricolă	500	150 v.	2110.
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	280.—
Naţionala de asig. ult. div. lei 43	200	„ „	112.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	250	„ „	395.—
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	395.—
Soc. rom. de hârtie ult. —.—	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult. 4 lei	100	„ „	—.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 l.	300	„ „	—.—
„Bistriţa“ soc. p. f. hârtii 30 l.	1000	„ „	—.—
Sociat. p. constr de Tramaxs	200	„ „	—.—
20 francĭ aur	—	„ „	—.—
Fabricile Unite de gazóse. . .	12	„ „	—.—

Scompturĭ:

Banca naţ. a Rom.	5%	Paris	3%
Avansurĭ pe efecte	6 „	Petersburg . .	5%
Banca agricolă	9-10%	Berlin	3%
Casa de depunerĭ	5½	Belgia	3—
Londra	3½	Elveţia	3½
Viena.	3½		

Cursul pieţei Braşov.

Din 8 Martie n. 1903.

Bancnot rom.	Cump.	18.94	Vênd.	18.98
Argint român.	„	18.70	„	18.80
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19.08
Galbenĭ	„	11.20	„	11.30
Mărcĭ germane	„	117.—	„	111.08
Lire turcescĭ	„	21.40	„	—.—
Scris fonc. Albina 5%		101.—	„	102·—
Ruble Rusescĭ	„	—.—	„	—.—

Sz. 440—1903.
tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság mint telekönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Popa Zamfir Györgyé végrehajtatónak Popa Bucur végrehajtást szenvedő elleni 156 kor. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a sérkányi kir. járásbiróság) területén levő, Grid községben fekvő, a gridi 176 számu tlkjkvben foglalt

Modorcea András által megvett A †,				továbbá Márcu Miklos által megvett			
324, 325	hrsz. ingatlanra	330	kor.	A † 2442	hrsz. ingatlanra	9	kor.
1047	„ „	26	„	2448	„ „	1	„
5389/1	„ „	11	„	4476/2	„ „	15	„
8272	„ „	42	„	5350, 5351	„ „	40	„
9034, 9035	„ „	38	„	6944	„ „	11	„
9272/1	„ „	3	„	7021, 7022	„ „	20	„
10056	„ „	32	„	7350	„ „	60	„
11133, 11134	„ „	14	„	8552	„ „	28	„
11466	„ „	04	„	8661	„ „	18	„

koronában ezennel megálapitott kikiáltási árban elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1903 évi Márczius hó 12-ik napján délelőtt 9 órakor** Grid községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 novem 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-sa értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1903 évi január hó 16-ik napján.

A kir. jbiróság, mint tlknyvi hatóság

SCHUPITER,
kir. albiró.

878,1—1

A V I S.

Prenumeraţiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face şi reînoi orĭ şi când la 1-ma şi 15 a fie-căreĭ lunĭ.

Domniĭ abonenţĭ sĕ binevoiască a arĕta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domniĭ, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arete şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans“.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.